

Projekto pavadinimas: Mokslinės kvalifikacijos kėlimas stažuotėje, įgyvendinant tarptautinį tęstinį tyrimą „Globalaus švietimo integravimas į aukštojo mokslo studijas““
(projekto Nr. 09.3.3-LMT-K-712-07-0059)

Projekto dalyvis: Jolanta Pivorienė

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: 2018 m. kovo 21 d. – 2018 m. liepos 1 d.

Veiksmų programa - Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.3.3-LMT-K-712 priemonės „Mokslininkų, kitų tyrėjų, studentų mokslinės kompetencijos ugdymas per praktinę mokslinę veiklą“

Projekto tikslas: Projekto tikslas - tobulinti mokslininko mokslinę kvalifikaciją, atliekant tyrimą tarptautinėje tyrėjų grupėje, skleidžiant tyrimų rezultatus bei užtikrinant mokslinio bendradarbiavimo tęstinumą.

Doc. dr. Jolanta Pivorienė, naudojantis Aleksanderio technologijos ir edukologijos instituto (ATEI) mokslinių tyrimų infrastruktūra ir resursais, tyrė globalaus švietimo problematiką Pietų Europos valstybėse, rinko duomenis ir integravo juos į tęstinį mokslinį tyrimą apie globalaus švietimo integravimą į aukštojo mokslo studijas įvairiose Europos Sąjungos šalyse.

Projekto rezultatai, santrauka:

Stazuotės metu vyko susitikimai su priimančio universiteto mokslininkais, darbo programos tikslinimas; duomenų rinkimas, jų apdorojimas, analizė ir validavimas; bendrų pranešimų konferencijai ir straipsnių rengimas; ankstesnių tyrimo duomenų pristatymas tarptautinei mokslinei bendruomenei metodologiniuose seminaruose; tolimesnio mokslinio bendradarbiavimo aptarimas.

Globalus švietimas (GŠ), dar vadinamas darnaus vystymosi ar vystomuoju švietimu, yra švietimo apie globalius iššūkius procesas, kuris motyvuoja ir įgalina žmones tapti aktyviais, atsakingais pasaulio piliečiais. GŠ yra daugialypė švietimo koncepcija, apimanti eilę tematinių švietimo sričių ir ugdymo disciplinų: švietimą apie žmogaus teises, darnaus vystymosi švietimą, švietimą taikos

užtikrinimui ir konfliktų prevencijai, tarpkultūrinį švietimą, pilietiškumo ugdymą (UNESCO, Global Citizenship Education - Preparing Learners for the Challenges of the Twenty first Century 2014). Lietuvos Valstybinėje švietimo 2013-2022 m. strategijoje GŠ laikomas viena iš sudėtinių švietimo krypčių. Jo svarba formaliajame ir neformaliajame švietime siekiant kiekvieno individo išsiliejimo į darnaus vystymosi procesą akcentuojama tarptautiniuose (Europos konsensusas dėl vystymosi: vystomojo švietimo ir informuotumo didinimo reikšmė 2007) ir šalies strateginiuose (Nacionalinė darnaus vystymosi strategija 2003,2011; Vystomojo švietimo plėtros gairės 2011, Nacionalinė darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 m. programa; Rekomendacijos nacionalinei vystomojo švietimo koncepcijai 2012 ir kt.) dokumentuose. Aukštojo mokslo (AM) institucijų aktyvaus dalyvavimo įgyvendinant GŠ nuostatas studijų ir mokslo procesuose svarba pažymima tarptautinėse deklaracijose (Graz 2003; Sapporo 2008; Turin 2009). Darniosios visuomenės nuostatomis grįsto AM siekis pabrėžiamas įžvalgoje „Moksloji Lietuva 2030“. Visgi, Nacionalinėje darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 m. programoje akcentuojama, kad nėra nuolatinio darnaus vystymosi švietimo rezultatų stebėsenos mechanizmo, trūksta mechanizmų, užtikrinančių darnaus vystymosi švietimo priemonių įgyvendinimo kokybę, neatliekami darnaus vystymosi švietimo proceso tyrimai; trūksta aukštos kvalifikacijos mokytojų, dėstytojų, specialistų, gebančių šviesti darnaus vystymosi temomis.

Tarptautiniuose tyrimuose analizuojama: AM vaidmuo kuriant tvarią ateitį (Cortese 2003; Shaheen 2011; Sharp, Scott, Tilbury 2010); darnaus vystymosi tarpdiscipliniškumo (Tilbury 2011), GŠ kaip gyvenimo kokybės užtikrinimo (Galang 2010); darnios plėtros kompetencijų ugdymo, realizavimo per partnerystę (Lozano 2007; Salame 2011; Lozano 2007; Cotton, Winter 2010; Sterling 2010; Moore 2005; Ferreira, Tilbury 2011) aspektai AM kontekste. Aktualizuojama darnaus vystymosi tyrimų AM kontekste orientacija ne tiek į konkretaus dalyko ar specialisto kompetencijų problematiką, bet į tarpdiscipliniškumą bei sąsajų tarp atskirų komponentų analizę (Marie Curie IIF 2011). Mokslinių tyrimų analizė LT rodo, kad atliekamos bendro pobūdžio studijos apie globalizaciją: analizuojamas tarptautiškumo ir globalizacijos konteksto poveikis AM (Leichteris, Stumbrytė 2008; Bulajeva 2013), Lietuvos mokslo politikos valdymas globalizacijos sąlygomis (Augustaitis 2008), globalių pokyčių tendencijos, susijusios su modernia žinių vadyba (Ramanauskienė 2005), pedagogų požiūris į darnų vystymąsi (Adomaitienė, Zubrickienė, Andriekienė 2006, Čiužas, Adaškevičienė 2006). Artimesnė projekto tematikai GŠ problemų Lietuvos politinės arenos kontekste (Galkutės, 2005; Duobienė, 2010) bei pasauliniame, nacionaliniame, vietos lygmenyse (Kairaitis, 2006; Lapėnienė, Lapėnas, 2013) analizė. Pažymėtina, kad tai nėra išsamūs tyrimai. Išsamesnės (Jucevičienė 2006; Augutienė, Baltrėnienė 2014) studijos fokusuojamos arba į pedagogų rengimą GŠ kontekste arba į bendrą GŠ sampratą. Šalyje nėra nei vieno tyrimo apie GŠ AM sistemoje.

Mokslinės analizės trūkumas GŠ klausimais suponavo šio projekto aktualumą, naujumą bei praktinę vertę. Tyrimas atliepia strateginio dokumento Europos konsensusas dėl vystymosi: vystomojo švietimo ir informuotumo didinimo reikšmė (2007) rekomendaciją švietimo politikoje akcentuoti GŠ svarbą, prisideda prie Nacionalinės darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 m. programos įgyvendinimo, GŠ nacionalinės koncepcijos kūrimo bei Europos Metų vystymuisi siekių įgyvendinimo.

Doc. dr. Jolanta Pivorienė yra patyrusi mokslininkė, tyrimus atliekanti daugiau nei penkiolika metų, ji yra aktyvi tyrėja, savo tyrimų rezultatus kasmet pristatanti nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose, dalyvaujanti mokslinių renginių moksliniuose ir organizaciniuose komitetuose, yra tarptautinių mokslinių žurnalų redkolegijų narė, savo mokslinę kompetenciją nuolat kelianti įvairiuose kvalifikacijos kursuose ir mokslinėse stažuotėse. Įvykusi mokslinė stažuotė yra glaudžiai susieta su tyrėjos vykdoma mokslinė tiriamąja veikla.

Dalyvavimas stažuotėje mokslininkei leido papildyti tiriamą problematiką, surinkti duomenis apie situaciją Pietų Europos šalyse, kas yra sudėtinga padaryti Lietuvoje dėl kalbos trukdžių, nes daug reikšmingų mokslinių tekstų yra publikuojama nacionalinėmis kalbomis. Stažuotės metu Aleksanderio technologijos ir edukologijos instituto (ATEI) tyrėjai padėjo susipažinti su nacionaliniais tyrimais, tarpininkavo tariantis dėl duomenų rinkimo, vertėjavo interviu metu. Stažuotė leido dar plačiau pristatyti tyrinėjimų rezultatus tarptautinei bendruomenei ir gilinti analizę tarptautinių tyrimų kontekste. Ilgalaikiai ryšiai su Aleksanderio technologijos ir edukologijos instituto mokslininkais, prasidėję 2012 m. įgyvendinant Griundvig projektą apie e-patyčias ir vėliau išsiplėtę į kitas tyrimo sritis, užtikrino geras tyrimo atlikimo sąlygas. ATEI nuo įkūrimo pradžios 1983 m. aktyviai įsitraukė į tarptautinę mokslinę veiklą, dalyvauja europiniuose projektuose ir tinkluose.

Stazuotės rezultatai:

- surinkti duomenys apie GŠ integravimą į AM studijas Pietų Europos šalyse,
- surinktų duomenų analizė integruota į bendrą tęstinį tarptautinį tyrimą apie GŠ,
- parengtas bendras su priimančio universiteto mokslininku/-ais straipsnis užsienio (anglų) kalba (planuojama moksliniam žurnalui "European Journal of Social Education" arba „Athens journal of Social sciences“),
- parengtas straipsnis lietuvių kalba (planuojama mokslo žurnalui „Socialinis ugdymas“),

- parengti du pranešimai tarptautinėms mokslinėms konferencijoms 2019 m.: Atėnų Edukologijos ir tyrimų instituto organizuojamoje kasmetinėje Sociologijos konferencijoje (<https://www.atiner.gr/sociology#>) ir Europos Edukologinių tyrimų asociacijos (EERA) kasmetinėje Edukacinių tyrimų europinėje konferencijoje (<http://www.eera-ecer.de/>),
- parengtas pranešimas nacionalinėje mokslinėje konferencijoje (planuojama - Nacionalinė sociologų konferencija, 2018 m., lapkričio mėn.),
- aptartas tolimesnis mokslinis bendradarbiavimas,
- pristatyti anksčiau atliktų tyrimų rezultatai metodologiniuose tyrėjų seminaruose ATEI,
- pristatyti stažuotės rezultatai Mykolo Romerio universiteto tyrėjų bendruomenei.